

ZARZĄDZENIE NR.....⁸
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w Lublinie
z dnia 12 MARCA..... 2014 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Hubale”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842)

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na okres 1 roku zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Hubale”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację oraz ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń określonych w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków zwierząt, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań określonych w załączniku nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną według wyszczególnienia w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Traci moc zarządzenie nr 20/13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 22 marca 2013 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Hubale”.

§ 5. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Naczelnik Wydziału Spraw Terenowych III w Zamościu.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Stelwicz

Załączniki
do zarządzenia nr...8...

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie

z dnia 12. marca 2014 r.

Załącznik nr 1

Identyfikacja oraz ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja oraz ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
1.	Sukcesja roślinności zielnej oraz drzew i krzewów, prowadząca do pogarszania się warunków siedliskowych dla populacji susłów perełkowanych.	Utrzymanie użytkowania kośno-pastwiskowego siedliska na obszarze rezerwatu.
2.	Degradacja siedliska w wyniku jałowienia gleby	Nawożenie mineralne.
3.	Wymarcie miejscowej populacji susłów perełkowanych w wyniku długotrwałych konsekwencji zmian siedliskowych z lat 90-tych ubiegłego wieku.	Reintrodukcja populacji susłów perełkowanych.

Załącznik nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Wypas krów lub innych kopytnych zwierząt gospodarskich (owce, konie, kozy) na wybranych powierzchniach w obrębie rezerwatu w terminie od 1 maja do 15 października.	do 25 ha	Gmina: Zamość obręb: Mokre część północna, środkowa i południowo zachodnia działki o nr ewid. 858/6
	Trzykrotne koszenie lub dokaszanie roślinności zielnej na wysokość do 5 cm, w okresie od 1 maja do 15 października ze zgrabieniem i zebraniem skoszonej biomasy.	od 15 do 25 ha w zależności od intensywności prowadzonego wypasu	Gmina: Zamość obręb: Mokre część północna, środkowa i południowo zachodnia działki o nr ewid. 858/6

2.	Nawożenie mineralne – zabieg jednorazowy wg poniższych dawek: wapnowanie dawka do 1000kg/ha; nawożenie N - saletra amonowa do 100kg/ha nawożenie P - superfosfat do 300kg/ha nawożenie K – sól potasowa do 65kg/ha	do 25 ha	Gmina: Zamość obręb: Mokre część północna, środkowa i południowo zachodnia działki o nr ewid. 858/6
3.	Wszedlenie do 100 osobników susła perełkowanego na wyznaczone powierzchnie zasiedlane przez susły przed wyginięciem, przygotowane pod względem odpowiednich warunków siedliskowych. Wszedlenie susłów perełkowanych wykonane zostanie w oparciu o obowiązującą metodykę, za pomocą tzw. metody wolnej lub z użyciem wolier klatkowych, z wybijaniem nor początkowych dla obydwu metod. Podczas wszedlania zachowana zostanie właściwa struktura socjalna uwzględniająca centralne położenie samic w stosunku do peryferyjnie wszedlanych samców.	do 3 ha	Gmina: Zamość obręb: Mokre część północna, środkowa działki o nr ewid. 858/6

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Stelwicz
Beata Stelwicz

UZASADNIENIE

do zarządzenia nr. 8..

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie

z dnia 12. września 2014 r.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Hubale” wynika z art. 22, ust. 2, pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842), zgodnie z którym dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia w drodze zarządzenia zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Hubale”, o powierzchni 35,0 ha, został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dn. 26 marca 1982 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. z 1982 r. Nr 10, poz. 74) w celu zachowania miejsc występowania susła perełkowanego.

Ze względu na występowanie susła perełkowanego, gatunku z Załącznika II Dyrektywy 92/43/EWG, na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 510) obszar rezerwatu objęty został ochroną w formie obszaru Natura 2000, jako obszar specjalnej ochrony siedlisk „Hubale” PLH060008.

Maksymalną liczebność susłów zanotowano na tym obiekcie w latach 80-tych ubiegłego wieku przy bardzo intensywnym użytkowaniu pastwiska. Inwentaryzacje przeprowadzone w latach 90-tych wykazały postępujący bardzo duży spadek liczebności susłów, który doprowadził do ich wyginięcia w obrębie rezerwatu.

Przyczyną wyginięcia susłów na terenie rezerwatu było nałożenie się negatywnych czynników, które w znaczący sposób pogarszały warunki siedliskowe. Stan taki był ściśle związany z daleko postępującymi zmianami w sposobie użytkowania pastwisk. Po stopniowym ograniczaniu wypasu na terenie rezerwatu, zaniechano go całkowicie pod koniec lat 90 ubiegłego wieku. Doprowadziło to do zaawansowanej sukcesji i przekształcenia siedliska w całkowicie nieprzydatne do zasiedlenia przez susły. Realizowane w ramach kolejnych wieloletnich projektów ochronnych zadania miały na celu odtworzenie odpowiednich warunków siedliskowych. Pierwszy etap dotyczył unormowania stosunków wodnych, jakie panowały na terenie rezerwatu w związku z zalewaniem oraz silnym

przesuszaniem terenu. Po przeprowadzeniu przebudowy i konserwacji zastawek większość terenu obszaru charakteryzuje się aktualnie odpowiednim poziomem wód gruntowych. W kolejnych etapach rekultywowano i podsiewano powierzchnie zasiedlane przez susły w kierunku właściwych muraw pastwiskowych, które zapewniały susłom odpowiednią bazę pokarmową. Równolegle dwukrotnie prowadzono kompleksowe usuwanie wieloletniego podrostu drzew i krzewów. Stale prowadzono również cykliczne zabiegi konserwatorskie dotowanych koszeń i wypasu oraz redukcyjny odstrzał lisów. Niestety zbyt mała liczebność susłów sięgająca od kilkudziesięciu do kilku osobników, jaka zasiedlała niewielkie enklawy w obrębie rezerwatu, nie pozwoliła na odtworzenie kolonii. Prawdopodobnie podstawową przyczyną tego stanu stała się zbyt mała liczebność susłów w ostatnich latach, które tworzyły jeden tylko klan rodzinny. Jest to zdecydowanie niekorzystne zjawisko, które skutkuje chowem wsobnym i stałym ograniczaniem zmienności genetycznej, przekazywaniem genów letalnych i ograniczaniem rozrodu. Również ekstremalne warunki pogodowe (szczególnie nietolerowane przez susły anomalie pogodowe niestabilnych zim oraz deszczowych i zimnych okresów wiosennych), jakie panowały w ciągu ostatnich kilku lat skutecznie ograniczyły możliwość reaktywacji kolonii z niewielkiej liczby osobników. Należy podkreślić, że ten ostatni czynnik jest poza warunkami siedliskowymi czynnikiem podstawowym przy zachowaniu kolonii znajdującej się w stanie szczątkowym, w związku z powyższym utrzymanie kolonii było praktycznie niemożliwe.

Należy jednak podkreślić, że utrata przedmiotu ochrony przy odtworzeniu warunków siedliskowych do stanu optymalnego nie deprecjonuje obiektu, jako potencjalnego stanowiska gatunku i z uwagi na rangę obliguje do odtworzenia jego miejscowej populacji.

Obecnie po rekultywacji oraz po stosowaniu systematycznym zabiegów ochrony czynnej (wypas, koszenie i nawożenie) warunki siedliskowe należy uznać za optymalne. W związku z powyższym, po uwzględnieniu możliwości odłowu susłów z miejsc najbardziej przegęszczonych w rezerwacie „Popówka” lub „Suśle Wzgórza”, należy przeprowadzić na wyznaczonych powierzchniach w rezerwacie, charakteryzujących się najkorzystniejszymi warunkami siedliskowymi ich re introdukcję.

Innym poważnym zagrożeniem w rezerwacie jest zaniechanie kośno-pastwiskowego użytkowania terenu, prowadzące do zarastania terenu roślinnością zielną, podrostem drzew i krzewów, co powoduje pogorszenie warunków siedliskowych dla susłów perełkowanych będących przedmiotem ochrony rezerwatu. Podstawowym warunkiem, jaki musi spełniać siedlisko susła perełkowanego, gatunku dla którego bardzo ważne jest szerokie pole

obserwacji, jest poza odpowiednim składem gatunkowym murawy, systematyczne utrzymywanie jej na niskim poziomie.

W związku z tym, dla zachowania walorów przyrodniczych rezerwatu, niezbędne jest prowadzenie czynnej ochrony polegającej na wypasie i koszeniu murawy. Wypasanie murawy należy prowadzić w oparciu o stado krów lub innych kopytnych zwierząt gospodarskich, których obsada zostanie dostosowana do powierzchni w oparciu o liczbę przeliczeniową wg współczynnika przeliczania sztuk rzeczywistych na DJP wynoszącą od 10 do 30. Przy wykonywaniu koszeń należy zachować odpowiednią wysokość murawy. Niedopuszczalne jest zbyt niskie koszenie prowadzące do niszczenia murawy lub pozostawienie trawy zbyt wysokiej. Jej wysokość po skoszeniu powinna być zbliżona do wysokości trawy po wypasie krów (ok. 5 cm), natomiast skoszona biomasa powinna zostać przesuszona i wywieziona poza teren rezerwatu.

W związku ze stałym użytkowaniem kośno-pastwiskowym terenu rezerwatu należy prowadzić na jego terenie cykliczne nawożenie mineralne, które zapobiegnie wyjąłowieniu gleby.

W sąsiedztwie rezerwatu stwierdzono nadmierny wzrost liczebności lisów, co zagraża populacji susła perełkowanego. W związku z tym zaplanowano redukcyjny odstrzał tych drapieżników w pobliżu rezerwatu.

Wykonanie zaplanowanych zabiegów przyczyni się do utrzymania właściwego stanu ochrony przyrody rezerwatu „Hubale” i jednocześnie obszaru Natura 2000 „Hubale” PLH060008 poprzez stworzenie optymalnych warunków do rozwoju populacji susła perełkowanego.

Zabiegi mają na celu utrzymanie lub odtworzenie odpowiednich dla susła perełkowanego warunków siedliskowych. Realizacja zabiegów może odbywać się dopiero po udostępnieniu (wyzdierżawieniu) terenów (siedlisk) przez właścicieli. Wspólnoty Gruntowe, jako właściciel terenu, udostępniają powierzchnie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, która po uiszczeniu opłaty dzierżawnej, w ramach realizowanego projektu pn: „Ochrona siedlisk przyrodniczych i gatunków na obszarach sieci Natura 2000 w województwie lubelskim” POIS.05.01.00-00-228/09 ma prawo realizować na tym terenie zadania związane z ochroną przyrody.

W ramach realizowanych projektów pn: „Ochrona siedlisk przyrodniczych i gatunków na obszarach sieci Natura 2000 w województwie lubelskim” POIS.05.01.00-00-228/09 oraz „Wdrażanie zadań ochronnych na obszarach sieci Natura 2000 i rezerwach przyrody w województwie lubelskim” POIS.05.01.00-00-389/12, Regionalna Dyrekcja Ochrony

Środowiska w Lublinie posiada środki finansowe na realizację zadań ochronnych objętych niniejszym zarządzeniem.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Siewicz